

43. & convocans discipulos suos, ait illis: Amen dico vobis, quoniam vidua hæc pauper plus omnibus misit, qui miserunt in gazophylacium.

44. Omnes enim ex eo, quod abundabat illis, miserunt: hæc verò de penuria sua omnia quæ habuit misit totum victum suum.

CAPUT XIII.

Mirantibus discipulis structuram Templi, prædicat Dominus urbis & Templi excidium; simul bella & persecutiones. Signa de celo futura. Orare & vigilare præcipit. Dies incertus.

1. *Matth. 24. 1.* **E**T cum egredieretur de templo, ait illi unus ex discipulis suis: Magister, aspice quales lapides, & quales structuræ.

2. Et respondens Iesus, ait illi: Vides has omnes magnas ædificatiões? * Non relinquetur lapis super lapidem, qui non destruat.

3. Et cum sederet in Monte olivarum contra templum, interrogabant eum separatum Petrus, & Iacobus, & Ioannes, & Andreas:

4. Dic nobis, quando ista fient? & quod signum erit, quando hæc omnia incipient consummari?

5. Et respondens Iesus cepit dicere illis: Videte ne quis vos seducat:

6. multi enim venient in nomine meo dicentes, quia ego sum: & multos seducunt.

7. Cum audieritis autem bella, & opinioniones bellorum, ne timueritis: oportet enim hæc fieri: sed nondum finis.

8. Exurget enim gens contra gentem, & regnum super regnum, & erunt terræ motus per loca, & fames. Initium dolorum hæc.

9. Videte autem vosmetipsos. Tradent enim vos in conciliis, & in synagogis vapulabitis, & ante præfides, & reges stabitis propter me, in testimonium illis.

10. Et in omnes gentes primum oportet prædicari Evangelium.

11. *Matth. 10. 19. Luc. 12. 11. & 21. 14.* **E**t cum duxerint vos tradentes, nolite præcogitare quid loquamini: sed quod datum vobis fuerit in illa hora, id loquimini. non enim vos estis loquentes, sed Spiritus sanctus.

12. Tradet autem frater fratrem in mortem, & pater filium: & confluent filii in parentes, & morte afficient eos.

13. Et eritis odio omnibus propter nomen meum. Qui autem sustinuerit in finem, hic salvus erit.

14. *Dan. 9. 27. Matth. 24. 15. Luc. 21. 20.* **C**um autem videritis abominationem desolationis stantem, ubi non debet, qui legit, intelligat: tunc qui in Iudæa sunt, fugiant in montes:

15. & qui super tectum, ne descendat in domum, nec introeat ut tollat quid de domo sua:

16. & qui in agro erit, non revertatur retrò tollere vestimentum suum.

17. Væ autem prægnantibus, & nutriendis in illis diebus.

18. Orate verò ut hieme non fiant.

19. Erunt enim dies illi tribulationes tales, quales non fuerunt ab initio creaturæ, quam condidit Deus usque nunc, neque fient.

20. Et nisi breviasset Dominus dies, non fuisset salva omnis caro: sed propter electos, quos elegit, breviavit dies.

21. *Matth. 24. 23. Luc. 17. 23. & 21. 8.* **E**t tunc si quis vobis dixerit: Ecce hic est Christus, ecce illic, ne credideritis.

22. Exurgent enim pseudochristi, & pseudoprophetae, & dabunt signa, & potentia ad seducendos, si fieri potest, etiam electos.

23. Vos ergo videte: ecce prædixi vobis omnia.

24. *Isa. 13. 10. Ezech. 32. 7. Ier. 2. 10.* **S**ed in illis diebus post tribulationem illam sol contenebrabitur, & luna non dabit splendorem suum:

25. & stellæ cæli erunt decidentes, & virtutes, quæ in cælis sunt, movebuntur.

26. Et tunc videbunt filium hominis venientem in nubibus cum virtute multâ, & gloria.

27. *Matth. 24. 31.* **E**t tunc mittet angelos suos, & congregabit electos suos à quatuor ventis, à summo terræ usque ad summum cæli.

28. A ficu autem discite parabolam. Cum iam ramus eius tener fuerit, & nata fuerint folia, cognoscitis quia in proximo sit æstas:

29. sic & vos cum videritis hæc fieri, scitote quod in proximo sit in òstis.

30. Amen dico vobis, quoniam non transibit generatio hæc, donec omnia ista fiant.

31. Cælum, & terra transibunt, verba autem mea non transibunt.

32. De die autem illo, vel horâ nemo scit, neque angeli in cælo, neque Filius, nisi Pater.

33. *Matth. 24. 42.* **V**idete, vigilate, & orate: nescitis enim quando tempus sit.

34. **UNIVS CONFESS. PONTIF.** Sicut homo, qui peregrè profectus reliquit domum suam, & dedit servis suis potestatem cuiusque operis, & ianitori præcepit ut vigilet.

35. Vigilare ergo, (nescitis enim quando dominus domus veniat: serò an mediâ nocte, an galli cantu, an manè)

36. ne cum venerit repente, inveniat vos dormientes.

37. Quod autem vobis dico, omnibus dico: Vigilare. ^A

CAPUT XIV.

De nece Domini cogitant sacerdotes. Unguentum pretiosum in caput eius effunditur, fremente Iudæ. Cæna Paschalis. Panis & vini consecratio. Orat Christus in horto, & pavet; apprehenditur, prodente Iudæ: Iesus ad Capharnam ducitur. Petri negatio, & penitentiâ.

PASSIO FER. 3. MAIOR. HEBDOM. Marc. 14. 26. **1.** **E**Rat autem Pascha & Azyma post biduum: & quærebant summi sacerdotes, & Scribæ quomodo eum dolo tenerent, & occiderent.

2. Dicebant autem: Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo.

3. *Luc. 22. 1. Quartum & ultimum Paschalis.* **E**t cum esset Bethania in domo Simonis leprosi, & recumberet: venit mulier habens alabastrum unguenti nardi spicati pretiosi, & fracto alabaistro, effudit super caput eius.

4. Erant autem quidam indignè ferentes intrâ semetipsos, & dicentes: Ut quid perditio ista unguenti facta est?

5. *Per. Iul. 4746.* **P**oterat enim unguentum istud vendari plus quam trecentis denariis, & dari pauperibus. Et fremebant in eam.

6. Iesus autem dixit: Sinite eam, quid illi molèsti estis? Bonum opus operata est in me.

7. *Matth. 26. 6. Ioann. 12. 1.* **S**emper enim pauperes habetis vobiscum: & cum volueritis, potestis illis benefacere: me autem non semper habetis.

8. Quod habuit hæc, fecit: prævenit ungerere corpus meum in sepulturam.

9. Amen dico vobis: Ubi cumque prædicatum fuerit Evangelium istud in universo mundo, & quod fecit hæc, narrabitur in memoriam eius.

10. *Matth. 26. 14.* **E**t Iudas Iscariotes unus de duodecim abiit ad summos sacerdotes, ut proderet eum illis.

11. Qui audientes gavisi sunt: & pro-

miserunt ei pecuniam se daturos. Et quærebat quomodo illum opportunè traderet.

12. *Matth. 26. 17. Luc. 22. 7.* **E**t primo die Azymorum quando Pascha immolabant, dicunt ei discipuli: Quò vis eamus, & paremus tibi ut manduces Pascha?

13. Et mittit duos ex discipulis suis, & dicit eis: Ite in civitatem: & occurret vobis homo lagenam aquæ haurians, sequimini eum:

14. & quocumque introierit: dicit domino domus, quia magister dicit: Ubi est refectio mea, ubi Pascha cum discipulis meis manducem?

15. Et ipse vobis demonstrabit cœnaculum grande, stratum: & illic parate nobis.

16. Et abiierunt discipuli eius, & venerunt in civitatem: & inveniunt sicut dixerat illis, & paraverunt Pascha.

17. *Matth. 26. 20. Luc. 22. 14.* **V**espere autem facta, venit cum duodecim.

18. Et discumbentibus eis, & manducantibus, ait Iesus: Amen dico vobis, quia unus ex vobis tradet me, qui manducat mecum.

19. *Matth. 26. 21. Ioann. 13. 21.* **A**t illi cœperunt contristari, & dicere ei singulatim: Numquid ego?

20. Qui ait illis: Unus ex duodecim, qui intingit mecum manum in catino.

21. *Psal. 40. 10. Act. 1. 16.* **E**t Filius quidem hominis vadit: sicut scriptum est de eo: væ autem homini illi, per quem Filius hominis tradetur. bonum erat ei, si non esset natus homo ille.

22. *Matth. 26. 26. 1. Cor. 11. 24.* **E**t manducantibus illis, accipit Iesus panem: & benedicens fregit, & dedit eis, & ait: Sumite, hoc est corpus meum.

23. Et accepto calice, gratias agens dedit eis: & biberunt ex illo omnes.

24. Et ait illis: Hic est sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effundetur.

25. Amen dico vobis, quia iam non bibam de hoc genimine vitis usque in diem illum, cum illud bibam novum in regno Dei.

26. Et hymno dicto exierunt in Montem olivarum.

27. Et ait eis Iesus: *Matth. 26. 32.* **O**mnes scandalizabimini in me in nocte ista: quia scriptum est: *Zach. 13. 7.* Percutiam pastorem, & dispergentur oves.

28. Sed postquam resurrexero, præcedam vos in Galilæam.

29. Petrus autem ait illi: Et si omnes scandalizati fuerint in te: sed non ego.

30. Et ait illi Iesus: Amen dico tibi, quia

quia tu hodie in nocte hac, priusquam gallus vocem bis dederit, ter me es negaturus.

31. At ille amplius loquebatur: Et si oportuerit me simul commori tibi, non te negabo: Similiter autem & omnes dicebant.

32. * Et veniunt in pradium, cui nomen Gethsemani. Et ait discipulis suis:

* *Matth.* Sedete hic donec orem.

26. 36.

Luc. 22. 40.

33. Et assumit Petrum, & Iacobum, & Ioannem secum: & cepit pavere, & tædere.

34. Et ait illis: Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinete hic, & vigilate.

35. Et cum processisset paululum, proci-dit super terram: & orabat, ut si fieri posset, transiret ab eo hora:

36. & dixit: Abba pater, omnia tibi possibilia sunt, transfer calicem hunc a me, sed non quod ego volo, sed quod tu.

37. Et venit, & invenit eos dormientes. Et ait Petro: Simon, dormis? non potuisti unâ horâ vigilare?

38. Vigilate, & orate ut non intratis in tentationem. Spiritus quidem promptus est, caro verò infirma.

39. Et iterum abiens oravit eundem fermōnem, dicens:

40. Et reversus, denud invenit eos dormientes, (erant enim oculi eorum gravati) & ignorabant quid responderent ei.

41. Et venit tertio, & ait illis: Dormite iam, & requiescite. Sufficit: venit hora: ecce Filius hominis tradetur in manus peccatorum.

42. Surgite, eamus. ecce qui me tradet, propè est.

43. Et, adhuc eo loquente, venit Iudas

* *Matth.* Iscariotes unus de duodecim, & cum eo

26. 47.

Luc. 22. 47.

Ioann. 18. 3.

turba multa cum gladiis, & lignis, a summis sacerdotibus, & Scribis, & senioribus.

44. Dederat autem traditor eius signum eis, dicens: Quemcumque osculatus fuero, ipse est, tenete eum, & ducite cautè.

45. Et cum venisset, statim accedens ad eum, ait: Ave Rabbi: & osculatus est eum.

46. At illi manus iniecerunt in eum, & tenuerunt eum.

47. Unus autem quidam de circumstantibus edicens gladium, percussit servum summi sacerdotis: & amputavit illi auriculam.

48. Et respondens Iesus, ait illis: Tamquam ad latronem exitis cum gladiis, & lignis comprehendere me?

49. quotidie eram apud vos in templo docens, & non me tenuistis. Sed ut impleantur Scripturae.

50. * Tunc discipuli eius relinquentes eum, omnes fugerunt. * *Matth.* 26. 56.

51. Adolescens autem quidam sequebatur eum amictus sindone super nudo: & tenuerunt eum.

52. At ille reiecta sindone, nudus profugit ab eis.

53. * Et adduxerunt Iesum ad summum sacerdotem: & convenerunt omnes sacerdotes, & Scribae, & seniores. * *Matth.* 26. 57. *Luc.* 22. 54. *Ioann.* 18. 13.

54. Petrus autem a longè secutus est eum usque intrò in atrium summi sacerdotis: & sedebat cum ministris ad ignem, & calefaciebat se.

55. * Summi verò sacerdotes, & omne concilium querebant adversus Iesum testimonium, ut eum morti traderent, nec inveniabant. * *Matth.* 26. 59.

56. Multi enim testimonium falsum dicebant adversus eum: & convenientia testimonia non erant.

57. Et quidam surgentes, falsum testimonium ferebant adversus eum, dicentes:

58. Quoniam nos audivimus eum dicentem: * Ego dissolvam templum hoc manu factum, & per triduum aliud non manu factum aedificabo. * *Ioann.* 2. 19.

59. Et non erat conveniens testimonium illorum.

60. Et exurgens summus sacerdos in medium, interrogavit Iesum, dicens: Non respondes quidquam ad ea, quae tibi obijciuntur ab his?

61. Ille autem tacebat, & nihil respondit. Rursum summus sacerdos interrogabat eum, & dixit ei: Tu es Christus filius Dei benedicti?

62. Iesus autem dixit illi: Ego sum: * & videbitis Filium hominis sedentem a dextris virtutis Dei, & venientem cum nubibus caeli. * *Matth.* 24. 30. & 26. 64.

63. Summus autem sacerdos scindens vestimenta sua, ait: Quid adhuc desideramus testes?

64. Audistis blasphemiam: quid vobis videtur? Qui omnes condemnaverunt eum esse reum mortis.

65. Et cepérunt quidam conspuere eum, & velare faciem eius, & colaphis eum cadere, & dicere ei: Prophetiza: & ministri alapis eum cedebant. * *Matth.* 26. 69. *Luc.* 22. 56. *Ioann.* 18. 17.

66. * Et cum esset Petrus in atrio decorum, venit una ex ancillis summi sacerdotis: & dixit ei: Quid ergo vultis faciam regi Iudaeorum? * *Matth.* 26. 71. *Luc.* 22. 56. *Ioann.* 18. 17.

67. &

67. & cum vidisset Petrum calefacientem se, aspiciens illum, ait: Et tu cum Iesu Nazareno eras.

68. At ille negavit, dicens: Neque scio, neque novi quid dicas. Et exiit foras ante atrium, & gallus cantavit.

* *Matth.* 26. 71. 69. * Rursus autem cum vidisset illum ancilla, cepit dicere circumstantibus: Quia hic ex illis est.

* *Luc.* 22. 59. *Ioann.* 18. 25. 70. At ille iterum negavit. * Et post pusillum rursus qui astabant, dicebant Petro: Verè ex illis es: nam & Galilaeus es.

71. Ille autem cepit anathematizare, & iurare: Quia nescio hominem istum, quem dicitis.

72. Et statim gallus iterum cantavit.

* *Matth.* 26. 75. *Ioann.* 18. 38. * Et recordatus est Petrus verbi, quod dixerat ei Iesus: Priusquam gallus cantet bis, ter me negabis. Et cepit flere.

CAPUT XV.

Passio Christi Domini.

Matth. 27. 1. *Luc.* 22. 66. *Ioann.* 18. 28. 1. **E**T confestim, mane consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus, & Scribis, & universo concilio, vincientes Iesum, duxerunt, & tradiderunt Pilato.

2. Et interrogavit eum Pilatus: Tu es rex Iudaeorum? At ille respondens, ait illi: Tu dicis.

* *Matth.* 27. 12. *Luc.* 23. 2. *Ioann.* 18. 33. 3. * Et accusabant eum summi sacerdotes in multis.

4. * Pilatus autem rursum interrogavit eum, dicens: Non respondes quidquam? vide in quantis te accusant.

5. Iesus autem amplius nihil respondit, ita ut miraretur Pilatus.

6. Per diem autem festum solèbat dimittere illis unum ex vincis, quemcumque petissent.

7. Erat autem qui dicebatur Barabbas, qui cum seditionis erat vincis, qui in seditione fecerat homicidium.

8. Et cum ascendisset turba, cepit rogare, sicut semper faciebat illis.

9. Pilatus autem respondit eis, & dixit: Vultis dimittam vobis regem Iudaeorum? 10. Sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum summi sacerdotes.

11. Pontifices autem concitaverunt turbam, ut magis Barabbam dimitteret eis.

* *Matth.* 27. 22. *Luc.* 23. 14. *Ioann.* 18. 40. 12. * Pilatus autem iterum respondens, ait illis: Quid ergo vultis faciam regi Iudaeorum?

13. * At illi iterum clamaverunt: Crucifige eum.

14. Pilatus verò dicebat illis: Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant: Crucifige eum.

15. Pilatus autem volens populo satisfacere, dimisit illis Barabbam, & tradidit Iesum flagellis caesum, ut crucifigeretur.

* *Matth.* 27. 27. 16. * Milites autem duxerunt eum in atrium praetorii, & convocant totam cohortem,

* *Ioan.* 19. 2. 17. * & induunt eum purpurâ, & imponunt ei plectentes spineam coronam.

18. Et cepérunt salutare eum: Ave rex Iudaeorum.

19. Et percutiebant caput eius arundine: & conspuiebant eum, & ponentes genua, adorabant eum.

20. Et postquam illuserunt ei, exuerunt illum purpurâ, & induerunt eum vestimentis suis: & educunt illum ut crucifigerent eum.

* *Matth.* 27. 32. *Luc.* 23. 26. 21. * Et angariaverunt praetereuntem quempiam, Simōnem Cyrenaeum venientem de villa, patrem Alexandri, & Rufi, ut tolleret crucem eius.

22. Et perducunt illum in Gólgotha locum: quod est interpretatum Calvariae locus.

23. Et dabant ei bibere myrrhatum vinum: & non accepit.

* *Matth.* 27. 35. *Luc.* 23. 34. *Ioann.* 19. 23. 24. * Et crucifigentes eum, diviserunt vestimenta eius, mittentes fortem super eis, quis quid tolleret.

25. Erat autem hora tertia: & crucifixerunt eum.

26. Et erat titulus causae eius inscriptus: REX IUDAEORUM.

27. Et cum eo crucifigunt duos latrones: unum a dextris, & alium a sinistris eius.

28. * Et implèta est scriptura, quae dicit: Et cum iniquis reputatus est. * *Isai.* 53. 12.

29. Et praetereuntes blasphemabant eum, moventes capita sua, & dicentes: * Vah qui destruis templum Dei, & in tribus diebus reaedificas: * *Ioann.* 2. 19.

30. salvum fac te ipsum descendens de cruce.

31. Similiter & summi sacerdotes illudentes, ad alterutrum cum Scribis dicebant: Alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere.

32. Christus rex Israel descendat nunc de cruce, ut videamus, & credamus. Et qui cum eo crucifixi erant, convitiabantur ei.

33. Et facta horâ sextâ, tenebrae factae sunt per totam terram usque in horam nonam.

34. Et